

Miasto przyjazne starzeniu na przykładzie Arnsbergu w Niemczech

dr inż. arch.
AGNIESZKA LABUS
Politechnika Śląska
Wydział Architektury
ORCID: 0000-0003-0997-3178

Celem artykułu jest analiza realizowanych działań przestrzennych, społecznych i w zakresie usług w Arnsbergu wobec starzenia się mieszkańców w oparciu o 8 obszarów wypracowanych przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) w ramach programu miast przyjaznych starzeniu.

Wstęp

Do 2050 roku na świecie będzie ponad 2 miliardy starszych osób [1]. Jeszcze w 2011 r. według GUS [2] w Polsce było

6,5 mln seniorów (po 60. r.ż.) i senierek (po 65. r.ż.). W 2021 roku liczba ta wzrosła do prawie 8,5 mln. To oznacza, że przybyło prawie 2 mln osób w wieku poprodukcyjnym, czyli grupa ta powiększyła się o ponad 30%. Ta bezprecedensowa transformacja powinna zwrócić uwagę władz samorządowych celem realizacji polityk odnowy miejskiej ukierunkowanej na realizację koncepcji miasta przyjaznego starzeniu. W 2007 roku WHO opracowało program miast przyjaznych starzeniu, które stworzyło globalną bazę danych dotyczącą praktyk przyjaznych osobom starszym, która zawiera w sobie 376 działań w ponad 200 miastach i społecznościach na całym świecie (stan na maj 2021 r.), jednak przeszło 79% z nich jest skierowanych głównie do osób starszych [3]. Głównym celem miast przyjaznych starzeniu się jest tworzenie

środków miejskich, które są dostępne i reagują na potrzeby osób starszych. Od czasu pierwszych wytycznych opublikowanych przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) 2007 r. [3] zaproponowano liczne polityki oraz inicjatywy mające na celu tworzenie miast i społeczności przyjaznych osobom starszym na całym świecie, które sprzyjałyby aktywnemu i zdrowemu starzeniu się [4, 5, 6]. W poradniku *Age Friendly Cities. A Guide* określono osiem obszarów istotnych w analizie potrzeb w ramach projektowania miast przyjaznych starzeniu.

Zaliczono do nich:

środowisko przestrzenne:

- przestrzenie wspólne oraz budynki (ang. *outdoor spaces and buildings*),
- transport (ang. *transportation*),
- mieszkalnictwo (ang. *housing*);

Fot. 1. Panorama miasta Arnsberg; autor: Agnieszka Labus

Tab. 1. Działania odnowy miejskiej w Arnshbergu w oparciu o 8 obszarów WHO miasta przyjaznego starzeniu; opracowanie własne

OBSZAR WG WHO miasta przyjaznego starzeniu	OPIS DZIAŁAŃ W RAMACH POLITYKI ODNOWY MIEJSKIEJ ARNSBERGU*	
ŚRODOWISKO PRZESTRZENNE		
	DZIAŁANIA W SKALI STRATEGII PRZESTRZENNEJ	DZIAŁANIA W SKALI STRUKTURY URBANISTYCZNEJ
Przestrzenie wspólne i budynki (<i>outdoor spaces and buildings</i>)	<p>Miasto Arnshberg zwraca uwagę na aspekt wielopokoleniowości i integracji w przestrzeniach zewnętrznych oraz wewnętrznych.</p>	<p>Stworzono miejsce wielopokoleniowe o nazwie Café Zeitlos (Kawiarnia Ponadczasowa), którego celem jest zapewnienie osobom cierpiącym na demencję i ich opiekunom otwartego miejsca do spędzania czasu z ludźmi w każdym wieku i wspólnego tworzenia artystycznych prac. Często osoby z demencją cały dzień pozostają w domu ze swoimi opiekunami, gdzie istnieje hierarchia relacji – czyli opiekun „ma władzę”. Café Zeitlos, finansowane częściowo przez DFA, daje osobom starszym możliwość komunikowania się na równych prawach, bez nadzoru opiekuna [17].</p> <p>W Arnshbergu na niektórych placach i wzdłuż rzeki Ruhra miasto zainstalowało ponumerowane ławki (co 200 metrów), których celem jest zapewnienie miejsca do odpoczynku, ale także orientacja w terenie, szczególnie istotna dla osób cierpiących na demencję. Ławki są pomocne, jeśli ktoś się zgubi, wtedy może wezwać pomoc, podając numer ławki.</p> <p>Ważnym aspektem odnowy miejskiej przestrzeni publicznych w Arnshbergu jest jej modernizacja np. poprzez przeprojektowanie strefy dla pieszych oraz przyległych ulic i placów w ramach partycypacyjnych procesów, w tym warsztatów [18].</p>
Transport (<i>transportation</i>)	<p>Arnshberg zwróciło uwagę na modernizację stacji kolejowej i zapewnienie lepszych połączeń w ramach opuszczonego obszaru przemysłowego i handlowego w pobliżu centrum miasta. Miasto nabyło dawne tereny kolejowe. Wprowadzono także program promujący jazdę na rowerze dzięki sukcesowi ścieżki rowerowej w Dolinie Ruhry (Ścieżka Rowerowa Roku 2007 NRW). Wpłynęła ona pozytywnie na aspekt turystyczny, rozwój gastronomii, a tym samym gospodarki w mieście [6]. Miasto planuje rozszerzenie koncepcji o jazdę na rowerze na co dzień (poza ruchem rekreacyjnym), zwłaszcza w pobliżu szkół, dworców kolejowych, obszarów śródmiejskich. W kontekście koncepcji UE nt. „aktywnego starzenia” działania te nabierają szczególnego znaczenia dla lepszego zdrowia i dłuższej niezależności starzejącego się społeczeństwa.</p>	<p>Miasto przejęło budynek dworca i utworzyło świetlicę z ofertami w szczególności dla seniorów i seniorek (np. Federalny Urząd ds. Inicjatyw Inicjatyw [EFI], Senioren Online itp.).</p> <p>Skupiło się także na poprawie połączenia między koleją, autobusem i samochodem (np. wprowadzono park & ride); przeprojektowano podjazdy stacji i przystanki autobusowe zgodnie z zasadami projektowania uniwersalnego i wyeliminowano ruch tranzytowy z centralnych obszarów miasta, czyniąc je bardziej dostępnymi.</p>

* Na podstawie analizy literaturowej oraz wywiadu przeprowadzonego z przedstawicielem DFA w Arnshberg w dniu 18.12.2021r.

środowisko społeczne:

- partycypacja społeczna (ang. *social participation*),
- szacunek i integracja społeczna (ang. *respect and social inclusion*),
- partycypacja obywatelska i zatrudnienie (ang. *civic participation and employment*);

środowisko usługowe:

- komunikacja i informacja (ang. *communication and information*),
- wsparcie społeczności i zdrowe usługi (ang. *community support and health services*).

Te wpływowo ramy podniosły szeroką świadomość i zainteresowanie starzeniem się populacji w zakresie planowania i zarządzania miejskiego [7, 8], a co najmniej połowa państw członkowskich WHO oraz tysiące miast i społeczności uczestniczy w powiązanych programach [9, 10].

Mieszkalnictwo (<i>housing</i>)	<p>Arnsberg skupia się na dostępnej ofercie różnorodnych mieszkań.</p> <p>Miasto prowadzi działalność doradczą i świadczy usługi wsparcia, np. w ocenie potrzeb i planowaniu alternatywnych ofert – projektów mieszkaniowych sponsorowanych przez stowarzyszenia, w udostępnianiu gruntów lub przy ustalaniu priorytetów w zakresie tworzenia praw planistycznych dla projektów uwzględniających potrzeby związane ze starzeniem.</p>	<p>Kompleksy mieszkalne wyposażone w małe jednostki są zlokalizowane w różnych obszarach miasta, wyposażone są opcjonalnie w pomoc dostosowaną do indywidualnych potrzeb [15], aby umożliwić osobom starszym jak najdłuższą niezależność w środowisku zamieszkania w myśl koncepcji promowanej przez UE „starzenia się w miejscu”. Celem miasta jest osiągnięcie stosunku trzy do jednego w zagospodarowaniu terenów pod zabudowę mieszkaniową (wewnątrz do zewnątrz) oraz w przestrzennej alokacji tych terenów do centrów i obszarów wiejskich miasta, co po części udaje się osiągać dzięki zmianom w planie zagospodarowania terenu, który oferuje znacznie mniej miejsca pod zabudowę poza miastem, przeciwdziałając suburbanizacji (np. wycofano ok. 40 ha gruntów pod zabudowę mieszkaniową) [18]. Jednocześnie miasto zwraca uwagę na to, że różne aspekty rynku mieszkaniowego powinny być brane pod uwagę zgodnie ze zróżnicowanymi potrzebami mieszkańców i mieszkanek.</p>
ŚRODOWISKO SPOŁECZNE		
Partycypacja społeczna (<i>social participation</i>)	<p>Rada Miasta Arnsberg i odpowiedzialne komisje specjalistyczne – zwykle na podstawie sugestii i inicjatyw administracji opracowują roczne sprawozdania na temat skutków zmian demograficznych, szczególnie w zakresie mieszkalnictwa. Miasto w ostatnich latach przeprowadziło także ankiety wśród emigrantów i przybyszów na temat ich motywacji migracyjnych, uzyskało opinię mieszkańców na temat ich miejsca zamieszkania za pośrednictwem internetowego panelu obywatelskiego, świadczyło usługi doradztwa mieszkaniowego dla osób starszych, wprowadziło „Okrągły stół mieszkaniowy” z kluczowymi graczami na rynku mieszkaniowym i podejmuje monitorowanie miejskiego rynku mieszkaniowego. Wyniki tych badań oraz ekspertyzy służą zarówno kontroli polityki miasta, jak i działaniu spółdzielni mieszkaniowych, inwestorów, brokerów i architektów [18].</p> <p>W laboratorium demencji mieszkańcy i mieszkanki zostali poproszeni przez DFA o wniesienie pomysłów na włączanie osób starszych cierpiących na demencję w różne działania i wspieranie ich zainteresowań. Badania wykazały, że ludzie, którzy pracują w laboratorium, rozpowszechniają swoją wiedzę w środowisku osobistym i zawodowym, co ma duży wpływ na wzrost świadomości na temat interakcji z osobami z demencją. 62% osób z 71 uznało, że ich wiedza na temat demencji wzrosła, a 93% poczuło się bezpieczniej i wykazuje większą empatię oraz zrozumienie podczas interakcji z osobami z demencją [17].</p>	
Szacunek i integracja społeczna (<i>respect and social inclusion</i>)	<p>W Arnsbergu przez lata wdrażane były, jako ciągły proces, programy mające na celu zmianę nastawienia społeczeństwa do demencji, np. w zakresie dostarczania informacji o chorobie oraz zmniejszania lęku przed kontaktem z osobami z demencją.</p>	
Partycypacja obywatelska i zatrudnienie (<i>civic participation and employment</i>)	<p>W Arnsbergu bardzo dobrze działa także sieć wolontariuszy, którzy kontaktują się z osobami starszymi jako „towarzysze”, np. w dni targowe. Dzięki temu osoby starsze mogą czuć się bezpiecznie w dotarciu do targowiska, zrobieniu zakupów i zaangażowaniu się w życie miejskie, np. otrzymują pomoc w niesieniu ciężkich toreb z zakupami.</p>	
ŚRODOWISKO USŁUGOWE		
Komunikacja i informacja (<i>communication and information</i>)	<p>DFA wspiera wydanie kwartalnika „SICHT”, drukowanego przez miasto i prowadzonego przez osoby starsze dla osób starszych. Ponadto w mieście działa Rada Doradcza Seniorów, która służy radą i wsparciem dla nowych mieszkańców chcących zaczerpnąć informacje na jakiś temat.</p>	
Wsparcie społeczności i zdrowie, usługi (<i>community support and health services</i>)	<p>Miasto zwraca uwagę na zapewnienie zaopatrzenia mieszkańców i mieszkanek w podstawowe usługi w sąsiedztwie ich zamieszkania w możliwie najlepszy sposób pomimo słabnącego rozwoju populacji i zmian zachowań klientów, czyli sprzedaży głównie przez dyskonty.</p> <p>Jeden z najbardziej udanych projektów DFA to laboratorium demencji „The Dementia Learning Lab”, które zostało uruchomione w 2008 roku, aby wspierać realizację koncepcji Arnsbergu jako miasta przyjaznego nie tylko starzeniu, ale także demencji.</p>	

Metodyka badań

Celem badań podjętych w niniejszym artykule jest zidentyfikowanie obszarów podejmowanych w polityce odnowy miasta Arnsberg w Niemczech jako miasta przyjaznego starzeniu, które pomimo że nie należy do sieci WHO [11], zostało uznane za ciekawy przypadek miasta przyjaznego starzeniu [12]. Autorka posługuje się metodyką w oparciu o 8 obszarów zdefiniowanych przez WHO w ramach koncepcji miast przyjaznych starzeniu w podziale na środowisko:

- przestrzenne: przestrzenie wspólne oraz budynki, transport, mieszkalnictwo;
- społeczne: partycypacja społeczna, szacunek i integracja społeczna, partycypacja obywatelska i zatrudnienie;
- usługowe: komunikacja i informacja, wsparcie społeczności i zdrowe usługi.

W ramach środowiska przestrzennego wyodrębniono dwie skale przestrzenne:

- strategii przestrzennej,
- struktury urbanistycznej.

W niniejszym artykule autorka posługuje się metodą analizy źródłowej, w tym krytycznego przeglądu literatury dotyczącej problematyki miast przyjaznych starzeniu oraz źródeł pochodzących ze stron internetowych. Działania odnowy miejskiej ukierunkowanej na aspekt starzenia realizowane w mieście Arnsberg zostały przeanalizowane w ramach studium przypadku w oparciu o narzędzia: wizyty *in situ*, w tym inwentaryzacji fotograficznej przestrzeni miejskich w Arnsbergu, a także notatek własnych sporządzonych podczas przeprowadzonych rozmów z przedstawicielami DFA w ramach wizyty studyjnej w okresie od 16 do 20 grudnia 2021 r.

Studium przypadku – Arnsberg

Informacje ogólne

Arnsberg znajduje się w środkowo-zachodniej części Niemiec, około 40 kilometrów od Dortmundu i liczy 73 573 mieszkańców, z czego prawie 17 000 mieszkańców jest w wieku senioralnym, a do 2030 r. na 100 młodych mieszkańców przypadać będzie 55 starszych [12]. Niemcy mają trzecią co do wielkości populację osób starszych na świecie, a prawie 10% osób w wieku powyżej 65 lat cierpi na demencję [13]. To stanowi wyzwanie dla polityki odnowy miejskiej wielu miast nie tylko w Niemczech, ale także w Polsce, w której wzrost odsetka ludności w wieku 65 i więcej lat w latach 2009–2019 plasuje ją na 5. miejscu wśród państw europejskich wg Eurostatu [14].

Działania odnowy miejskiej w Arnsberg na rzecz starzenia

Pod koniec lat 90. XX wieku miasto Arnsberg podjęło decyzję o przededefiniowaniu swojej strategii odnowy na rzecz realizacji koncepcji miasta przyjaznego starzeniu. Wcześniej podejście miasta do starzenia

Fot. 2–7. Zróżnicowane formy dostępnej zabudowy mieszkaniowej dla osób starszych w Arnshberg; autor: Agnieszka Labus

się było klasycznie „zorientowane na deficyt”, czyli skupiało się na tym, czego seniorzy i seniorki nie mogli już robić, oraz na przeznaczaniu środków na domy opieki, a nie na tworzenie programów, które wykorzystywałyby potencjał tej grupy społecznej [15]. Punktem przelomowym było przeprowadzenie w Arnshbergu w 1995 r. ankiety skierowanej do 28 000 respondentów w wieku powyżej 50. r.ż., w ramach której zbadano priorytety i oczekiwania na starość tej grupy wiekowej. Wyniki ankiety wpłynęły na zmianę sposobu myślenia o mieście. Wykazały silne pragnienie uczestniczenia w życiu społecznym, aktywne wkładu w społeczeństwo, kontynuowania nauki w starszym wieku oraz to, że osoby starsze nie chciały żyć samotnie w późniejszych latach [15].

Na kanwie tego działania w 2004 r. w mieście powołano do życia departament miejski o nazwie Fachstelle Zukunft Alter – DFA¹ (Departament Przyszłego Starzenia) na rzecz budowania miasta przyjaznego starzeniu, myśląc w perspektywie długoterminowej o zmianach w mieście, koncentrując się nie tylko na starości dzisiejszych seniorów i senierek, ale także przyszłych.

Wyniki badań

W tabeli nr 1 opisano działania w ramach środowiska przestrzennego, społecznego i usługowego w oparciu o 8 obszarów zdefiniowanych przez WHO. Dla środowiska przestrzennego (przestrzenie wspólne i budynki, transport, mieszkalnictwo) analizy dokonano w podziale na działania w skali strategii przestrzennej i struktury urbanistycznej.

Podsumowanie

Miasto Arnshberg podejmuje wiele działań w ramach odnowy miejskiej na drodze do uczynienia go przyjaznym starzeniu. Przeprowadzone analizy w niniejszym artykule wykazały, że w Arnshbergu podejmowane są działania we wszystkich 8 obszarach zdefiniowanych przez WHO w ramach koncepcji miasta przyjaznego starzeniu w środowisku przestrzennym, społecznym i usługowym. W środowisku przestrzennym w zakresie przestrzeni wspólnych i budynków, transportu oraz mieszkalnictwa działania infrastrukturalne związane są z przebudową istniejącej infrastruktury, dostosowaniem do nowych potrzeb przestrzeni miejskiej z uwzględnieniem standardów projektowania uniwersalnego, a także są powiązane z procesami partycypacji, w której miasto zwraca uwagę na realną diagnozę potrzeb osób starszych, angażując ich jako kluczowych aktorów podjętych działań, aż po wdrożenie konkretnych rozwiązań i wyciąganie z nich wniosków dla dalszych działań. Jest to możliwe głównie dzięki pracy specjalnie powołanego departamentu (Departament Przyszłego Starzenia) – DFA, który priorytetowo koncentruje się na aktywizacji osób starszych.

Warto zauważyć, że działania na rzecz bycia przyjaznym starzeniu w Arnshbergu skupiają się na osiągnięciu rezultatów małymi krokami, nie są spektakularne, ale wiele zmieniają w praktyce przy stosunkowo niewielkim ich finansowaniu (m.in. dwóch pracowników departamentu DFA). Ponadto podejmowane działania, jak zmiany w transporcie, modernizacja stacji kolejowej i zapewnienie lepszych połączeń w pobliżu centrum miasta czy wprowadzenie programu promującego jazdę na rowerze, a także uczynienie przestrzeni wspólnych dostępnymi służą wszystkim mieszkańcom i mieszkankom miasta, a wgląd przez pryzmat szczególnych potrzeb osób starszych i osób z demencją wpływa na bardziej wnikliwe spojrzenie na udoskonalenie działań w zakresie odnowy miasta w różnych jej skalach, jak np. zwiększenie liczby ławek i ich ponumerowanie służące lepszej orientacji w terenie.

W Arnshbergu miasto stawia na kształtowanie polityki miasta wobec starzenia, a nie wobec potrzeb osób starszych, która jest realizowana np. w wielu miastach w Polsce (np. strategia „Wołomin miejsce przyjazne seniorom” [19]). Powołany w Arnshbergu Departament Przyszłości Starzenia koncen-

¹ Obecnie DFA jest niewielkie, z zaledwie dwoma pracownikami i budżetem projektu wynoszącym 20 000 euro (około 24 000 USD) rocznie, a jego wpływ na miasto jest ogromny [16]. DFA nie tylko wspiera ponad 200 bieżących projektów poprzez doradztwo i kierownictwo, szkolenia, tworzenie sieci i finansowanie, ale także współpracuje z innymi departamentami w mieście, działając jako doradcy w różnych obszarach i aktywnościach, które podejmuje miasto. DFA współpracuje szczególnie ściśle z Departamentem Zaangażowania Obywatelskiego oraz Departamentem Planowania i Budownictwa, aby zapewnić planowanie zorientowane na aspekty związane ze starzeniem się, które odnoszą się nie tylko do zagadnień związanych z fizyczną, ale i społeczną tkanką miasta [15].

truje swoje działania nie tylko na potrzebach dzisiejszych seniorów i senierek, ale także przyszłych, włączając młodych mieszkańców oraz mieszkanki w różne projekty i programy celem osvajania, a także edukowania z tematyką starzenia i szczególnymi potrzebami w tym zakresie.

Podsumowując: podejście do odnowy miejskiej w Arnsbergu jest praktyczne i realistyczne oraz może stanowić praktykę do inspiracji dla innych miast podobnej wielkości i z podobnymi wyzwaniami, także w Polsce, w której w wielu miastach już są realizowane oraz wdrażane polityki odnowy miejskiej ukierunkowanej na miasta przyjazne starzeniu i które należą do sieci WHO (są to z reguły większe pod względem liczby ludności miasta, m.in.: Gdynia, Kraków, Opole, Poznań, niedawno także Katowice), ale także dla wielu mniejszych, zblizonych uwarunkowaniami do Arnsbergu miast w Polsce.

Bibliografia

- [1] https://www.who.int/health-topics/ageing#tab=tab_1, dostęp: 11.06.2022.
- [2] <https://businessinsider.com/pl/gospodarka/gus-pokazal-wyniki-spisu-powszechnego-polska-krajem-seniorow/wppn3r0?fbclid=IwAR35b1uNOibldZiUyRCHQoVW-QpsaDuF5aAeiV7FpecqQQJE3Kfhp36wM>, dostęp: 8.06.2022.
- [3] World Health Organization. Global Age-friendly Cities: A Guide (World Health Organization, 2007).
- [4] Buffel, T., Handler, S. & Phillipson C. Age-Friendly Cities and Communities: A Global Perspective (Policy Press, 2018).
- [5] Caro, F.G. & Fitzgerald, K.G., International Perspectives on Age-Friendly Cities (Routledge, 2016).
- [6] Liddle, J., Scharf, T., Bartlam, B., Bernard, M. & Sim, J. Exploring the age-friendliness of purpose-built retirement communities: evidence from England. Ageing Soc. 34, 1601-1629 (2014).
- [7] Moulart, T. & Garon, S. Age-Friendly Cities and Communities in International Comparison: Political Lessons, Scientific Avenues, and Democratic Issues (Springer, 2016).
- [8] Buffel, T., Phillipson, C. & Scharf, T. Ageing in urban environments: developing 'age-friendly' cities. Crit. Soc. Policy 32, 597-617 (2012).
- [9] World Health Organization. The Global Network for Age-friendly Cities and Communities: Looking Back Over the Last Decade, Looking Forward to the Next. Report No. WHO/FWC/ALC/18.4 (World Health Organization, 2018).
- [10] van Hoof, J., Marston, H. R., Kazak, J. K. & Buffel, T. Ten questions concerning age-friendly cities and communities and the built environment. Build. Environ. 199, 107922 (2021).
- [11] <https://www.agefriendlyeurope.org/content/martin>, dostęp: 10.06.2022.
- [12] <https://www.yesmagazine.org/health-happiness/2021/07/01/germany-department-of-future-aging>, dostęp: 10.06.2022.
- [13] <https://www.arnsberg.de/zukunft/alter/>, dostęp: 28.03.2022.
- [14] https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Struktura_ludno%C5%9Bci_i_starzenie_si%C4%99_spo%C5%82ecze%C5%84stwa&oldid=510095#Tendencje_dotycz.C4.85ce_starzenia_si.C4.99_spo.C5.82ecze.C5.84stwa_w_UE-27_w_przesz.C5.82o.C5.9Bci_i_w_przysz.C5.82o.C5.9Bci, dostęp: 28.03.2022.
- [15] Is This the World's Most Aging-Friendly City? <https://nextcity.org/urbanist-news/is-this-the-worlds-most-aging-friendly-city>, dostęp: 28.03.2022.
- [16] The town that's embracing dementia and fighting back, together <https://www.channelnewsasia.com/cnainsider/arnsberg-germany-dementia-friendly-ageing-long-term-care-799266>, dostęp: 28.03.2022.
- [17] <https://reasonstobecheerful.world/is-this-the-worlds-most-aging-friendly-city/>, dostęp: 28.03.2022.
- [18] Die altersgerechte Stadt- eine kommunale Gestaltungsaufgabe <https://www.arnsberg.de/demografischer-wandel/die-altersgerechte-stadt.php>, dostęp: 28.03.2022.
- [19] https://wolomin.org/wp-content/uploads/2018/02/Strategie_polityki_senioralnej_2018.pdf.

DOI: 10.5604/01.3001.0015.9172

PRAWIDŁOWY SPOSÓB CYTOWANIA

Labus Agnieszka, 2022, Miasto przyjazne starzeniu na przykładzie Arnsbergu w Niemczech, „Builder” 8 (301). DOI: 10.5604/01.3001.0015.9172

Fot. 8–11. Przestrzeń publiczną wyposażoną w elementy małej architektury, z kontrastową kolorystyką, będącą punktem orientacyjnym dla osób starszych, z demencją; autor: Agnieszka Labus

Streszczenie: Niniejszy artykuł analizuje metodą studium przypadku² działania podejmowane przez miasto Arnberg w Niemczech, które ponad 27 lat sukcesywnie realizuje politykę odnowy miejskiej ukierunkowaną na miasto przyjazne starzeniu. Celem artykułu jest analiza realizowanych działań przestrzennych, społecznych i w zakresie usług w Arnbergu wobec starzenia się mieszkańców w oparciu o 8 obszarów wypracowanych przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) w ramach programu miast przyjaznych starzeniu. Efektem badań jest konfrontacja obszarów podejmowanych w polityce odnowy miejskiej Arnbergu ukierunkowanej na realizację koncepcji miasta przyjaznego starzeniu oraz wskazaniu inspiracji dla działań, które należy wziąć pod uwagę

przy formułowaniu strategii odnowy miast przyjaznych starzeniu na przykładzie miast o podobnej specyfice także w Polsce.

Słowa kluczowe: Arnberg, miasto przyjazne starzeniu, odnowa miejska, studium przypadku

Abstract: AGE FRIENDLY CITY ON THE EXAMPLE OF ARNSBERG IN GERMANY.

This article analyzes the case study of the activities undertaken by the city of Arnberg in Germany, which for over 27 years has been successively implementing an urban renewal policy focused on an age-friendly city. The aim of this article is to analyze the spatial, social and service activities in Arnberg in the face of aging inhabitants based on 8 areas developed by the World Health Organiza-

tion (WHO) as part of the aging-friendly cities program. The result of the research is a confrontation of areas taken up in Arnberg's urban renewal policy aimed at implementing the concept of an age-friendly city and indicating inspiration for actions that should be taken into account when formulating an aging-friendly city renewal strategy, based on the example of cities with similar specificity also in Poland.

Keywords: Arnberg, an age-friendly city, urban renewal, case study

² Badania zostały zrealizowane w ramach grantu BKM dla młodych naukowców na Wydziale Architektury Politechniki Śląskiej w 2021 roku.

Fot. 12–13. Przystanki autobusowe wyposażone w zróżnicowane formy do siedzenia, tj. ławki, przysiadki, zaprojektowane zgodnie ze standardami projektowania uniwersalnego; autor: Agnieszka Labus